

1 IDENTIFIKACIJA SNOVI/ZMESI IN DRUŽBE/PODJETJA**1.1 Identifikator izdelka**

Trgovska oznaka	Grauzement
Snov/zmes	zmes

1.2 Pomembne identificirane uporabe snovi ali zmesi in odsvetovane uporabe

Identificirane uporabe: cement

1.3 Podrobnosti o dobavitelju varnostnega lista**Proizvajalec/dobavitelj:**Knauf GmbH
Knaufstraße 1
A-8940 Weißenbach bei Liezen

tel: + 43 050/567-187

fax: + 43 050/567-50187

Elektronski naslov odgovorne osebe za sestavo varnostnega lista:sicherheitsdatenblatt@knauf.at**1.4 Telefonska številka za nujne primere**

Telefon Centra za zastupitve v Avstriji na Dunaju: 01/4064343

Klic v sili v Sloveniji: 112

2. UGOTOVITEV NEVARNOSTI**2.1 Razvrstitev snovi ali zmesi**

Razvrstitev v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008

GHS05 Jedkost

GHS07 Klicaj

Eye Dam. 1 H318 Povzročča hude poškodbe oči
Skin Irrit. 2 H315 Povzročča draženje kože
Skin Sens. 1B H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože
STOT SE 3 H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti**Najpomembnejši neugodni fizikalno-kemijski učinki na zdravje ljudi in okolje:**

-

2.2 Elementi etikete

Označevanje v skladu z Uredbo (ES) št. 1272/2008:

Piktogrami za nevarnost:

Opozorilna beseda: Nevarno

Stavki o nevarnosti:

H318 Povzroča hude poškodbe oči
 H315 Povzroča draženje kože
 H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože
 H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti

Previdnostni stavki:

P102 Hraniti zunaj dosega otrok.
 P280 Nositi zaščitne rokavice/ zaščitno obleko/zaščito za oči/zaščito za obraz.
 P305+P351+P338 PRI STIKU Z OČMI: Previdno izpirati z vodo nekaj minut. Odstranite kontaktne leče, če jih imate in če to lahko stori brez težav. Nadaljujte z izpiranjem.
 P310 Takoj pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
 P302 + P352 PRI STIKU S KOŽO: Umiti z veliko mila in vode.
 P333 + P313 Če nastopi draženje kože ali se pojavi izpuščaj: poiščite zdravniško pomoč/oskrbo.
 P261 Ne vdihavati prahu/dima/plina/meglice/hlapov/ razpršila.
 P304 + P340 PRI VDIHAVANJU: prenesti žrtev na svež zrak in jo pustiti počivati v položaju, ki olajša dihanje.
 P312 Ob slabem počutju pokličite CENTER ZA ZASTRUPITVE ali zdravnika.
 P501 Odstraniti vsebino/posodo v skladu z lokalnimi/regionalnimi/nacionalnimi/mednarodnimi predpisi

Dodatni podatki:

Sestavine, ki jih je potrebno navesti na etiketi: portlandski cement

2.3 Druge nevarnosti

Stik povrhnjice s cementom, svežim betonom ali malto lahko izzove draženje, pekoč občutek ali opekline. Lahko pride tudi do poškodb izdelkov iz aluminija ali iz drugih neplemenitih kovin. Vsebnost kroma VI v hidratizirani obliki znaša <2 ppm preračunano na suho maso izdelka.

Rezultati ocene PBT in vPvB:

PBT: Ni uporabno.

vPvB: Ni uporabno

3. SESTAVA/PODATKI O SESTAVINAH

3.2. Zmesi

Opis: Suha malta iz cementa; kremenčevega peska in apnenca v prahu kot dodatkov; polivinil acetatopolimerizat in celulozni etri kot sredstvo za prilagajanje.

Kemijsko ime	CAS ES Indeks	REACH reg.št.	Vsebnost v ut.%	Razvrstitev (Uredba (ES) 1272/2008)
Portlandski cement	65997-15-1 266-043-4 -	-	5-100%	Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335 Skin Sens. 1B, H317
Prah portlandskega cementa	68475-76-3 270-659-9 -	-	0-5%	Eye Dam. 1, H318 Skin Irrit. 2, H315 STOT SE 3, H335 Skin Sens. 1B, H317
Reducirno sredstvo	7720-78-7	-	<1%	Acute Tox. 4, H302

za kromov-železov (VI) (II) sulfat monohidrat gips	231-753-5 026-003-00-7			Skin Irrit. 2, H315 Eye Irrit. 2, H319
--	---------------------------	--	--	---

Ostale sestavine

CAS: 7778-18-9
Kalcijev sulfat 0-7 %
EINECS: 231-900-3

CAS: 1317-65-3
Kalcijev karbonat 0-35 %
EINECS: 215-279-6

CAS: 65996-69-2
Plavžna žindra 0-95 %
EINECS: 266-002-0

CAS: -
Elektrofiltrski pepel s silicijevim dioksidom 0-35 %
EINECS: 931-322-8

Dodatne informacije

Popoln tekst H stavkov omenjenih v tem oddelku je naveden v oddelku 16.

Opomba

-

4. UKREPI ZA PRVO POMOČ

4.1 Opis ukrepov za prvo pomoč

Splošni napotki:

Za reševalce ni zahtevana nobena osebna varovalna oprema. Reševalci pa naj se vseeno izogibajo kontaktu z mokrim cementom.

Pri vdihavanju:

Poskrbeti za svež zrak. Prah je potrebno hitro odstraniti iz nosu in grla. Pri težavah kot je to slabo počutje, kašelj ali trajajoče draženje, se posvetujte z zdravnikom.

Ob stiku s kožo:

Odstranite suh cement in sperite z veliko vode. Vlažen cement sperite z veliko vode. Odstranite prepojena oblačila, čevlje, ure ipd. le te je potrebno temeljito oprati pred ponovno uporabo. Pri težavah s kožo se je potrebno posvetovati z zdravnikom.

Ob stiku z očmi:

Ne drgniti oči na suho, ker lahko pride do dodatnih poškodb roženice zaradi mehanske obremenitve. Če je potrebno, odstranite kontaktne leče in oko takoj sperite pri odprti vekli pod tekočo vodo, spirajte vsaj 20 minut, da odstranite vse delce, Če je možno uporabite izotonično raztopino (0,9% NaCl), Vedno se posvetujte z zdravnikom medicine dela ali okulistom.

Ob zaužitju:

Ne izzivati bruhanja. Če je poškodovanec pri zavesti, mu sperite usta in dajte piti veliko vode. Posvetujte se z zdravnikom ali centrom za zastrupitve.

4.2 Najpomembnejši simptomi in učinki, akutni in zapozneli

Oči: Stik z oči s cementom (suhim ali mokrim) lahko povzroči resne in potencialno nepopravljive poškodbe oči.

Koža: Cement ima lahko pri trajajočem stiku dražilen učinek na vlažno kožo (zaradi potu ali vlage v zraku). Stik med cementom in kožo lahko povzroči draženje kože, dermatitis ali hude poškodbe kože.

Dihala: Ponavljajoče vdihavanje večjih količin cementa v prahu v daljšem časovnem obdobju poveča tveganje za razvoj bolezni dihal.
Okolje: Pri normalni uporabi ni cement nevaren za okolje.

4.3 Navedba kakršne koli takojšnje medicinske oskrbe in posebnega zdravljenja

Nobeni nadaljnji relevantni podatki niso na voljo.

5. PROTIPOŽARNI UKREPI

5.1 Sredstva za gašenje

Primerna sredstva za gašenje

Izdelek ne gori. Gasilne ukrepe prilagoditi požaru v okolici.

Nepriprava sredstva za gašenje

-

5.2 Posebne nevarnosti v zvezi s snovjo ali zmesjo

Jih ni. Izdelek se v stiku z vodo strdi.

5.3 Nasvet za gasilce

Posebna varovalna oprema za gasilce

Nobeni posebni ukrepi niso potrebni.

Nadaljnji podatki

-

6. UKREPI OB NENAMERNIH IZPUSTIH

6.1 Osebni varnostni ukrepi, zaščitna oprema in postopki v sili

Nositi ustrezna zaščitna oblačila.

6.2 Okoljevarstveni ukrepi

Preprečiti, da steče v kanalizacijo, površinske vode ali podtalnico.

6.3 Metode in materiali za zadrževanje in čiščenje

Mehansko (suho) pobrati.

6.4 Sklizevanje na druge oddelke

Varno ravnanje in skladiščenje glej oddelek 7

Osebna varovalna oprema glej oddelek 8

Ravnanje z odpadki glej oddelek 13

7. RAVNANJE IN SKLADIŠČENJE

7.1 Varnostni ukrepi za varno ravnanje

Ne pometati. Za čiščenje so možne suhe metode kot je to vakuumsko odsesavanje, ki ne povzroča prašenja.

Med delom ne jesti, ne piti in ne kaditi. V prašnem ozračju nositi zaščitno masko za dihala in zaščitna očala. Da se preprečit stik s kožo, nosite zaščitne rokavice.

Preprečevanje požara in eksplozije

Ne zadeva.

7.2 Pogoji za varno skladiščenje, vključno z nezdružljivostjo

Zahteve za skladiščne prostore in posode

Ne uporabiti posod iz aluminija, ker sta materiala nezdružljiva.

Napotki za skupno skladiščenje

Cement v vrečah, se mora skladiščiti v zaprtem pakiranju, dvignjeno od tal, na hladnem in suhem mestu, zaščiteno pred močnim tokom zraka, da se prepreči zmanjšanje kakovosti.

Nadaljnje informacije o pogojih skladiščenja

Cement se mora skladiščiti pod suhimi (interna kondenzacija minimizirana), vodotesnimi pogoji, na čistem in zaščiteno pred nečistočami. Ne se sprehajati po skladiščnih prostorih za cement kot so to silosi, kotli, kamionske cisterne ali druge posode, ne da bi se izvedli ustrezni varnostni ukrepi, ker obstaja nevarnost raztrosenja in zadušitve. V takih zaprtih prostorih se lahko tvorijo cementni zidovi ali mostovi, ki lahko nepričakovano kolapsirajo.

Razred skladiščenja

-

7.3 Posebne končne uporabe

Nobeni nadaljnji relevantni podatki niso na voljo.

8. NADZOR IZPOSTAVLJENOSTI/OSEBNA ZAŠČITA

8.1 Parametri nadzora

Mejne vrednosti sestavin :

CAS 65997-15-1 Portlandski cement
Vrednosti za Nemčijo: MAK: 5 mg/m³ E
Vrednosti za Slovenijo: MV: 5 (I) mg/m³

CAS:7778-18-9 kalcijev sulfat
Vrednosti za Nemčijo: MAK: mg/m³ 5 A / 10 A
Vrednosti za Slovenijo: MV: 6 (A) mg/m³

Opomba:

A – alveolarna frakcija
E – inhalabilna frakcija
I – inhalabilna frakcija

Viri:

Nemčija: vrednosti po GKV 2011, za osnovo so služili ob izdaji varnostnega lista veljavni sezname
Slovenija: Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/01, 39/05, 53/07, 102/10, 38/15)

8.2 Nadzor izpostavljenosti

Splošni varnostni in higienski ukrepi

Med delom ne jeti, ne piti in ne kaditi. Preprečiti stik z očmi in kožo.
Pred odmori in ob koncu delovnika poskrbeti za temeljito čiščenje kože.
Kontaminirana oblačila, čevlje, ure ipd. očistiti pred ponovno uporabo.

Osebna zaščitna oprema

Zaščita dihal	V primeru nezadostnega prezračevanja uporabiti zaščito za dihala.
Zaščita rok	Zaščitne rokavice. Nositi nepremočljive zaščitne rokavice, odporne na odrgnine in alkalije. Primerne so na primer bombažne rokavice prepojene z nitrilom z oznako CE (glej BG pravilo BGR 195 ZRN). Upoštevati maksimalni čas nošenja. Usnjene rokavice niso primerne zaradi svoje prepustnosti za vodo in lahko sprostijo spojine, ki vsebujejo kromat. Nositi škornje in oblačila z dolgimi rokavi. Uporabljajte tudi zaščitno sredstvo za kožo. Material zaščitnih rokavic: Bombažne rokavice prepojene z nitrilom. Čas prodiranja skozi material za rokavice: Točen čas prodiranja izveste pri proizvajalcu zaščitnih rokavic in ga je potrebno upoštevati.
Zaščita za oči/obraz	Pri prašenju ali nevarnosti brizganja nositi tesno se oprijemajoča zaščitna očala v skladu s SIST EN 166.
Zaščita kože in telesa	Zaščitna delovna obleka.

Nadzor izpostavljenosti okolja

Splošne informacije Ni podatka.

9. FIZIKALNE IN KEMIJSKE LASTNOSTI

9.1 Podatki o osnovnih fizikalnih in kemijskih lastnostih

Videz	Prah
Barva	Siva
Vonj	Brez vonja
Mejne vrednosti vonja	Ni določeno
pH pri 20°C	ca. 11 - ca.13,5 (vodna gošča)
Vrelišče/točka vrelišča	Ni uporabno.
Tališče/ledišče	>1.250
Plamenišče	Ni uporabno
Temperatura vžiga	Ne zadeva.
Vnetljivost (trdno, plinasto);	Ni uporabno.
Temperatura razpadanja	Ni določeno
Samovnetljivost	Ni uporabno
Nevarnost eksplozije	Ni določeno.
Spodnja eksplozijska meja	Ni uporabno.
Zgornja eksplozijska meja	Ni uporabno.
Parni tlak pri 20 °C	Ne zadeva.
Parna gostota (zrak=1)	Ni določeno.
Hitrost izparevanja	Ni uporabno.
Relativna gostota	2,75 - 3,20 g/cm ³
Nasipna gostota	0,9kg/m ³ - 1,5 kg/m ³ nasipna gostota
Topnost v vodi	Do 1,5g/l topnega deleža
Porazdelitveni koeficient: n-oktanol/voda	Ne zadeva.
Viskoznost , dinamična	Ne zadeva.
Viskoznost, kinematična	Ne zadeva.

9.2 Drugi podatki

Druge relevantne informacije niso na voljo.

10. OBSTOJNOST IN REAKTIVNOST

10.1 Reaktivnost

V stiku z vodo poteče namenska reakcija. Pri tem se strdi cement in tvori trdno maso, ki ne reagira s svojim okoljem.

10.2 Kemijska stabilnost

Suh cement je stabilen, dokler se pravilno skladišči in na suhem. Mora ostati suh. Preprečiti stik z nezdružljivimi materiali. Vlažen cement je alkalen in nezdružljiv s kisljinami, amonijevimi solmi in drugimi neplemenitimi kovinami. Pri tem se lahko sprošča vodik. Cement je topen v klorovodikovi kislini pri čemer se sprošča jedek plin silicijev tetrafluorid. Preprečiti stik s temi nezdružljivimi materiali. Z vodo tvori cement kalcijev silikahidrat, kalcijev aluminat hidrat in kalcijev hidroksid.

10.3 Možnost poteka nevarnih reakcij

Nobene nevarne reakcije niso poznane.

10.4 Pogoji, ki se jim je treba izogniti

Vpliv vlage.

10.5 Nezdružljivi materiali

Kisljine, amonijeve soli, aluminij ali druge neplemenite kovine

10.6 Nevarni produkti razgradnje

Cement se ne razpade v nevarne sestavine.

11. TOKSIKOLOŠKI PODATKI

11.1 Podatki o toksikoloških učinkih

(a) akutna strupenost;

Na podlagi predloženih podatkov razvrstitev ni potrebna.

Primarno draženje:

- Kože: lahko je jedko za kožo/draži kožo.
- Oči: Lahko povzroči hude poškodbe oči/draženje oči.
- Preobčutljivost: preobčutljivost zaradi daljšega neposrednega stika s kožo ni izključena (nositi zaščitne rokavice)

Dodatni toksikološki napotki:

Izpostavljenost prahu cementa lahko povzroči draženje dihalnega sistema (žrelo, grlo, pljuča). Kašljanje, kihanje in oteženo dihanje, so lahko posledica, če je izpostavljenost nad mejnimi vrednostmi za poklicno izpostavljenost. Poklicna izpostavljenost cementnega prahu lahko povzroči okvaro respiratorne funkcije. Vendar pa je še vedno ni dovolj znano, da bi se določilo razmerje med odmerkom in odzivom.

12. EKOLOŠKI PODATKI

12.1 Strupenost

Cement velja za nenevarnega za okolje. Sproščanje večjih količin cementa v vodo lahko vodi k povišanju pH-vrednosti in zato lahko pod določenimi pogoji nastopijo strupe lastnosti za vodno življenje.

12.2 Obstojnost in razgradljivost

Ne zadeva, ker je cement anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostali cementni ostanki ne predstavljajo toksikološkega tveganja.

12.3 Zmožnost kopičenja v organizmih

Ne zadeva, ker je cement anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostali cementni ostanki ne predstavljajo toksikološkega tveganja.

12.4 Mobilnost v tleh

Ne zadeva, ker je cement anorganski mineralni material. Pri hidrataciji preostali cementni ostanki ne predstavljajo toksikološkega tveganja.

Nadaljnji ekološki napotki:

Razred ogroženosti voda:

1

Ne sme priti nerazredčen v čistilne naprave.

12.5 Rezultati ocene PBT in vPvB

PBT:

Ne zadeva

vPvB:

Ne zadeva.

12.6 Drugi škodljivi učinki

Druge relevantne informacije niso na voljo

13. ODSTRANJEVANJE

13.1 Metoda ravnanja z odpadki

Priporočilo:

Odstraniti v skladu z uradnimi predpisi.

Koda odpadka po klasifikacijskem seznamu odpadkov

10 13 06 Delci in prah (razen 10 13 12 in 10 13 13)

10 13 14 Odpadni beton in odpadni mulj iz betona

17 01 01 Beton

Kontaminirana embalaža

Priporočilo: Kontaminirano embalažo je potrebno optimalno izprazniti, nato jo lahko po ustreznem čiščenju oddate v recikliranje/predelavo.

Nacionalni predpisi glede odpadkov:

- Uredba o odpadkih

- Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo

14. PODATKI O PREVOZU

14.1 Številka ZN

odpade

14.2 Pravilno odpremno ime ZN

odpade

14.3 Razredi nevarnosti prevoza

odpade

14.4 Skupina pakiranja

odpade

14.5 Nevarnosti za okolje

odpade

14.6 Posebni previdnostni ukrepi za uporabnika

odpade

14.7 Prevoz v razsutem stanju v skladu s Prilogo II k MARPOL 73/78 in Kodeksom IBC

Ni uporabno

15. ZAKONSKO PREDPISANI PODATKI

15.1 Predpisi/zakonodaja o zdravju, varnosti in okolju, specifični za snov ali zmes

Evropska unija

Dokument je usklajen z Uredbo 1907/2006/ES ter Uredbo 1272/2008/ES

Nemčija: Razred ogroženosti vode: 1 (lastna uvrstitev)

Slovenija:

- *Zakon o kemikalijah*
- *Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih snovi*
- *Pravilnik o razvrščanju, pakiranju in označevanju nevarnih pripravkov*
- *Zakon o varstvu okolja*
- *Uredba o odpadkih*
- *Uredba o ravnanju z embalažo in odpadno embalažo*
- *Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu*
- *Pravilnik o osebni varovalni opremi, ki jo delavci uporabljajo pri delu*

15.2 Ocena kemijske varnosti Ocena kemijske varnosti za snov ni bila izvedena.

16. DRUGI PODATKI

16.1 Vir varnostnega lista:

Grauzement, Version: 2015-06-01

16.2 Seznam relevantnih stavkov o nevarnosti in/ali previdnostnih stavkov

H302 Zdravju škodljivo pri zaužitju
H315 Povzroča draženje kože.
H317 Lahko povzroči alergijski odziv kože
H318 Povzroča hude poškodbe oči
H319 Povzroča hudo draženje oči
H335 Lahko povzroči draženje dihalnih poti.

16.3 Legenda in viri:

MAK(najvišje dovoljene mejne vrednosti na delovnem mestu) -vrednosti po GKV 2011
MV (mejna vrednost – pomeni povprečno koncentracijo nevarne kemične snovi v zraku na delovnem mestu) – vrednosti po Pravilnik o varovanju delavcev pred tveganji zaradi izpostavljenosti kemičnim snovem pri delu (Uradni list RS, št. 100/01, 39/05, 53/07, 102/10)
Miw- als Mittelwert über den Beurteilungzeitraum= kot povprečje v obdobju ocenjevanja
Mow - Als Momentanwert= kot trenutna vrednost

16.4. Izjava o omejitvi odgovornosti

Navedene informacije se nanašajo na naše znanje in izkušnje na dan izstavitve varnostnega lista in imajo namen opisati izdelek/zmes z vidika varnostnih zahtev. Te navedbe pa ne predstavljajo zagotovila lastnosti izdelka v pravnem smislu.

Razlike med razvrščanjem na izdelku in razvrstitvijo v tem varnostnem listu lahko nastanejo zaradi sprememb predpisov.

Konec varnostnega lista